

Poslanec MUDr. Jiří Běhounek

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2016

7. volební období

Pozměňovací návrh

**k vládnímu návrhu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky
návykových látek**

(ke sněmovnímu tisku 508/0)

1. V § 8 písm. j) se čárka na konci textu nahrazuje tečkou a zrušuje se písmeno k).

2. V § 8 se dosavadní text označuje jako odst. 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„U vstupu do provozovny stravovacích služeb je její provozovatel povinen viditelně označit, aby byla zajištěna informovanost osob před vstupem do provozovny, zda jde o

a) nekuřáckou provozovnu,

b) kuřáckou provozovnu.“

3. V § 8 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„Provozovatel provozovny stravovacích služeb, zřízené jako kuřácké podle § 8 odst. 2 písm. b), je povinen dodržet požadavky stanovené v § 10 písm. b) až d).“.

4. V § 9 odst. 1 se za slova „podle § 8“ doplňují slova „odst. 1 a odst. 2“.

5. V § 35 odst. 1 písm. g) se za slova „podle § 8“ doplňují slova „odst. 1 a odst. 2“.

6. V § 36 odst. 8 písm. b) se za slova „podle § 9 odst. 2“ vkládají slova „nebo § 10 písm. b)“.

Odůvodnění pozměnovacího návrhu

Vládní návrh zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek je bez jakýchkoliv pochyb značným přínosem a v boji proti závislostem na návykových látkách, jakož i důležitým pokrokem v oblasti zvyšování kvality veřejného zdraví. S velmi přísnou formou regulace kouření ve veřejných uzavřených prostorech lze jediné souhlasit, neboť ta bude mít jednoznačně pozitivní efekt na eliminaci vystavování jednotlivců, zejména pak těch nedospělých, škodlivým účinkům tabáku a lze tedy důvodně očekávat jak snížení prevalence kouření ve společnosti, tak nákladů na léčbu nemocí souvisejících s jeho užíváním, tak i dalších společenských nákladů.

Na druhou stranu v oblasti regulace kouření v soukromých uzavřených prostorech, jako jsou bary a restaurace, tedy provozovny stravovacích služeb, je nezbytné brát rovněž v potaz zájem na zachování co nejširšího prostoru pro svobodný projev vůle každého člověka. Při jakékoliv regulaci, při které je vždy nahrazována vůle jednotlivce nějakou formou abstraktnější vůle státu, je nezbytné úzkostlivě postupovat podle zásady proporcionality. Cíle regulace by tedy mělo být dosaženo prostředkem, který co nejmenší možnou měrou postihuje jiné právním řádem chráněné hodnoty, zejména pak svobodu jednotlivce, a vyvarovat se tedy situací, kdy bude cíle regulace dosaženo za cenu způsobení závažnějších škod na hodnotách jiných.

V tomto ohledu mají předkladatelé tohoto návrhu za to, že vládní návrh nevybalancoval úplně přesně míru restrikce a svobody v oblasti regulace kouření v provozovnách stravovacích služeb. Navrhuje se proto zachování možnosti volby provozovat provozovnu jako čistě nekuřáckou nebo čistě kuřáckou, avšak s tím zásadním rozdílem, že do kuřácké provozovny bude zakázán vstup osobám mladším 18 let. Toto opatření efektivně realizuje dílčí cíl vládního návrhu zákona, a to sice snížení prevalence kouření u mladých lidí a zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Ke stejným závěrům ostatně dochází i důvodová zpráva vládního návrhu, když odkazuje na výsledky výzkumu provedeného agenturou IPSOS a Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze v září 2012 zaměřeného na kouření mladých lidí ve věku 18 až 22 let, celkem 30 % z těch, kteří začali kouřit před 18. rokem věku, uvedlo, že kdyby platil zákaz kouření v těchto prostorách, s kouřením by vůbec nezačali.

Oproti stávajícímu stavu tento návrh také nepočítá s možností provozovat provozovny s vyhrazenými prostory pro kouření, neboť, jak ostatně konstatuje i důvodová zpráva, z aplikační praxe i ze zkušeností z dozorové činnosti nemají tyto provozovny mnohdy kuřácké a nekuřácké prostory kvalitním způsobem odděleny a tabákový kouř tak snadno proniká i do nekuřácké části provozovny, kde mu jsou spotřebitelé rovněž vystaveni. Tito spotřebitelé, kteří sice zamýšleli navštívit provozovnu nekuřáckou, tak byli de facto oklamáni. S touto spornou možností provozovat provozovnu s vyhrazenými prostory pro kouření návrh nepočítá, a tak bude spotřebitel nyní postaven před jednoznačnou volbu mezi čistě kuřáckou nebo čistě nekuřáckou provozovnou.

Tento pozměnovací návrh zákona tedy nachází ideální průnik mezi dvěma zásadními hodnotami lidské společnosti, zájmem na ochraně veřejného zdraví a svobodou jednotlivce. Nejzranitelnější část populace, která o svém osudu ještě nemůže sama plně rozhodovat, takto bude chráněna jak před škodlivými účinky tabákového kouře, tak před tím, aby sama začala v mladém věku kouřit, zatímco na druhé straně bude zachována svoboda provozovatele

rozhodnout se, jaký typ provozovny chce provozovat a možnost jednotlivce svobodně si zvolit, jaký druh provozovny navštíví.

Navrhovaná změna tedy plně reflektuje obě výše zmíněné maximy, kdy při současném zvýšení úrovně ochrany veřejného zdraví a snížení prevalence kouření mladší části populace je zároveň zajištěna ochrana práv a svobod dospělých jednotlivců.

Úplné znění dotčených ustanovení s vyznačením provedených změn

§ 8

(1) Zakazuje se kouřit a zakazuje se používat elektronické cigarety

- a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření ve vnitřním prostoru budovy související s veřejnou dopravou,
- b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- c) na krytém nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,
- d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,
- e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí a vnějšího prostoru vyhrazeného ke kouření,
- f) ve škole a školském zařízení,
- g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí²⁾, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,
- i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,
- j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce.
- ~~k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb.~~

(2) U vstupu do provozovny stravovacích služeb je její provozovatel povinen viditelně označit, aby byla zajištěna informovanost osob před vstupem do provozovny, zda jde o

- a) nekuřáckou provozovnu,**
- b) kuřáckou provozovnu.**

(3) Provozovatel provozovny stravovacích služeb, zřízené jako kuřácké podle § 8 odst. 2 písm. b), je povinen dodržet požadavky stanovené v § 10 písm. b) až d).

§ 9

(1) Zjistí-li vlastník prostoru uvedeného v § 8 písm. a), c) a h), provozovatel mezinárodního letiště, provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v § 8 písm. g), provozovatel sportoviště,

provozovatel zábavního prostoru, pořadatel akce nebo provozovatel provozovny stravovacích služeb, kde je kouření a používání elektronické cigarety podle § 8 **odst. 1 a odst. 2** nebo § 17 odst. 1 zakázáno, porušení tohoto zákazu, je povinen zajistit dodržování tohoto zákazu. Za tím účelem je oprávněn osobu, která nedodrží zákaz kouření nebo zákaz používání elektronické cigarety, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.

(2) Prostor nebo dopravní prostředek, kde je zakázáno kouření a zakázáno používání elektronické cigarety, je osoba podle odstavce 1 povinna u vstupu označit zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“. Grafická podoba značky je uvedena v příloze k tomuto zákonu.

§ 35

Přestupky

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 1, 2 nebo 3 nebo § 11 odst. 1, 2 nebo 3 prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření, elektronickou cigaretu nebo alkoholický nápoj,
- b) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá, podá nebo umožní prodej nebo podání tabákového výrobku, bylinného výrobku určeného ke kouření nebo elektronické cigarety osobě mladší 18 let,
- c) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá nebo umožní prodej kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let,
- d) v rozporu s § 4 odst. 1 prodá nebo vyrobí potravinářský výrobek nebo hračku napodobující tvar a vzhled tabákového výrobku nebo kuřácké pomůcky,
- e) kouří na místě, na němž je kouření zakázáno podle § 8,
- f) kouří na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1,
- g) používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 **odst. 1 a odst. 2** zakázáno,
- h) používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1,
- i) neoznámí správci spotřební daně příležitostný prodej lihovin podle § 14,
- j) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. a) prodá, podá nebo umožní prodej či podání alkoholického nápoje osobě mladší 18 let,
- k) úmyslně umožňuje požívání alkoholického nápoje nebo užívání jiné návykové látky osobě mladší 18 let,
- l) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. b) prodá, podá nebo umožní prodej či podání alkoholického nápoje osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou,
- m) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. c) prodá, podá nebo umožní prodej či podání alkoholického nápoje osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že bude následně vykonávat činnost, při níž by mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,
- n) v rozporu s § 12 odst. 1 prodá nebo vyrobí hračku napodobující tvar a vzhled obalu alkoholického nápoje,

- o) ve stavu zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, vstoupí na místo, na které je podle § 18 odst. 1 osobám v tomto stavu vstupovat zakázáno, nebo se na takovém místě zdržuje,
- p) v rozporu s § 19
 - 1. požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,
 - 2. po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo
- q) v rozporu s § 20 se odmítne podrobit orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření, k nimž byla vyzvána podle § 21.

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 5 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d) až h) nebo n),
- b) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. l) nebo m),
- c) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. o),
- d) 25 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c),
- e) 30 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), týkající se prodeje kuřácké pomůcky, elektronické cigarety nebo alkoholického nápoje, s výjimkou lihovin, nebo o přestupek podle odstavce 1 písmeno i),
- f) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. k), p) nebo q),
- g) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), týkající se prodeje tabákového výrobku, bylinného výrobku určeného ke kouření nebo lihoviny,
- h) 150 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b) nebo j).

(3) Je-li spáchán přestupek podle odstavce 1 písm. b) nebo j) vůči osobě mladší 15 let, horní hranice sazby pokuty podle odstavce 2 písm. d) a h) se zvyšuje na dvojnásobek.

(4) Za přestupek lze spolu s pokutou uložit zákaz činnosti do

- a) 1 roku, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. l) nebo m),
- b) 2 let, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. p) nebo q).

§ 36

Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Prodejce se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 1, § 3 odst. 2 písm. a), b), c), e) nebo f) nebo § 3 odst. 3 prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu,
- b) v rozporu s § 3 odst. 2 písm. d) prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronickou cigaretu na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let,

- c) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá, podá nebo umožní prodání nebo podání tabákového výrobku, bylinného výrobku určeného ke kouření nebo elektronické cigarety osobě mladší 18 let,
- d) v rozporu s § 3 odst. 4 prodá kuřáckou pomůcku osobě mladší 18 let,
- e) v rozporu s § 4 prodá, vyrobí nebo doveze potravinářský výrobek nebo hračku napodobující tvar a vzhled tabákového výrobku nebo kuřácké pomůcky,
- f) nezajistí, aby tabákový výrobek, kuřácká pomůcka, bylinný výrobek určený ke kouření nebo elektronická cigareta byly umístěny na vyčleněném místě podle § 5 odst. 1,
- g) nesplní označovací povinnost podle § 5 odst. 2 nebo § 13 odst. 1,
- h) v rozporu s § 5 odst. 3 nebo § 13 odst. 2 nezajistí prodej tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření, elektronických cigaret nebo alkoholických nápojů anebo podávání alkoholických nápojů osobou starší 18 let,
- i) nesplní některou z povinností týkajících se ověřování věku u prodeje tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření, elektronických cigaret nebo alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku podle § 6 odst. 1 nebo § 15 odst. 1,
- j) nesplní některou z povinností týkajících se prodeje tabákových výrobků, kuřáckých pomůcek, bylinných výrobků určených ke kouření, elektronických cigaret nebo alkoholických nápojů prostřednictvím prostředku komunikace na dálku podle § 6 odst. 2 až 5 a 7, § 7 nebo § 15 odst. 2 až 4 a 6,
- k) v rozporu s § 11 odst. 1 nebo § 11 odst. 2 písm. a), b), c), e), f) nebo g) nebo § 11 odst. 3 prodá nebo podá alkoholický nápoj,
- l) v rozporu s § 11 odst. 2 písm. d) prodá nebo podá alkoholický nápoj na akci určené převážně pro osoby mladší 18 let,
- m) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. a) prodá, podá nebo umožní prodej nebo podání alkoholického nápoje osobě mladší 18 let,
- n) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. b) prodá, podá nebo umožní prodej nebo podání alkoholického nápoje osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou,
- o) v rozporu s § 11 odst. 4 písm. c) prodá, podá nebo umožní prodej nebo podání alkoholického nápoje osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že bude následně vykonávat činnost, při níž by mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,
- p) v rozporu s § 12 prodá, vyrobí nebo doveze hračku napodobující tvar a vzhled obalu alkoholického nápoje,
- q) nesplní povinnost mít v sortimentu nabízených nápojů alespoň jeden nealkoholický nápoj levnější než nejlevnější nabízený alkoholický nápoj stejného objemu podle § 13 odst. 3,
- r) neoznámí správci spotřební daně příležitostný prodej lihovin podle § 14,
- s) v rozporu s § 16 odst. 1 nezajistí, aby na místě prodeje alkoholických nápojů nedocházelo k požívání alkoholického nápoje osobou mladší 18 let,
- t) v rozporu s § 16 odst. 2 nezajistí, aby se v provozovně stravovacích služeb, ve které jsou prodávány alkoholické nápoje, nezdržovala osoba mladší 18 let, která je zjevně pod vlivem alkoholu, nebo
- u) nepřijme opatření podle § 32 odst. 2.

(2) Provozovatel mezinárodního letiště se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo § 10 písm. b) nebo c),
- c) zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření neodpovídající podmínkám uvedeným v § 10 písm. a), nebo
- d) v rozporu s § 10 písm. d) nezajistí, aby se ve stavebně oddělených prostorech vyhrazených ke kouření nezdržovala osoba mladší 18 let.

(3) Provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety v dopravním prostředku, v němž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2, nebo
- c) v rozporu s § 18 odst. 2 nezajistí dodržování zákazu podle § 18 odst. 1.

(4) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 nebo § 10 písm. b) nebo c),
- c) zřídí stavebně oddělený prostor vyhrazený ke kouření neodpovídající podmínkám uvedeným v § 10 písm. a),
- d) v rozporu s § 10 písm. d) nezajistí, aby se ve stavebně oddělených prostorech vyhrazených ke kouření nezdržovala osoba mladší 18 let,
- e) odmítne bezodkladně provést odborné lékařské vyšetření nebo sdělit jeho výsledky podle § 23 odst. 1, nebo
- f) odmítne provést toxikologické vyšetření nebo sdělit jeho výsledky podle § 23 odst. 2.

(5) Škola nebo školské zařízení, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v § 8 písm. g) se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2, nebo
- c) v rozporu s § 18 odst. 2 nezajistí dodržování zákazu podle § 18 odst. 1.

(6) Provozovatel vnitřního prostoru sportoviště se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2, nebo
- c) v rozporu s § 18 odst. 2 nezajistí dodržování zákazu podle § 18 odst. 1.

(7) Provozovatel vnitřního zábavního prostoru nebo pořadatel akce se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno,
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2,
- c) nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1, nebo
- d) v rozporu s § 18 odst. 2 nezajistí dodržování zákazu podle § 18 odst. 1.

(8) Provozovatel provozovny stravovacích služeb se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 9 nezajistí dodržování zákazu kouření nebo používání elektronické cigarety na místě nebo akci, na nichž je kouření nebo používání elektronické cigarety zakázáno, nebo
- b) nesplní označovací povinnost podle § 9 odst. 2 **nebo § 10 písm. b).**

(9) Za správní delikt se uloží pokuta do

- a) 10 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. f) a g), odstavce 2 písm. b), odstavce 3 písm. b), odstavce 4 písm. b), e) a f), odstavce 5 písm. b), odstavce 6 písm. b), odstavce 7 písm. b) nebo odstavce 8 písm. b),
- b) 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), d), e), h), l), n), o), p), q), odstavce 2 písm. a), c) a d), odstavce 3 písm. a) a c), odstavce 4 písm. a), c) a d), odstavce 5 písm. a) a c), odstavce 6 písm. a) a c), odstavce 7 písm. a), c) a d) nebo odstavce 8 písm. a),
- c) 300 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. s) nebo t),
- d) 800 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), i), j), k) nebo r)
- e) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c), m) nebo u).

(10) Je-li spáchán správní delikt podle odstavce 1 písm. c) nebo m) vůči osobě mladší 15 let, horní hranice sazby pokuty podle odstavce 9 písm. e) se zvyšuje na dvojnásobek.

(11) Za správní delikt lze spolu s pokutou uložit zákaz činnosti do

- a) 6 měsíců, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. r), s) nebo t),
- b) 2 let, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), b), c), e), h) až j), k), l), m) nebo p).

